

явление говорит о том, что развитие этого органа происходит в молодом возрасте, когда пчелы употребляют больше белкового корма.

Данные исследований показали, что недостаточные запасы белкового корма в гнезде пчел приводят к нарушению обменных процессов в организме пчел и слабом развитии жирового тела и, как следствие, уменьшению продолжительности жизни пчел.

1. Динамика развития жирового тела пчел

Возраст пчёл в днях	Подопытная группа		Контрольная группа	Достоверность различий, td
	M±m	% к контролю	M±m	
1	1,2±0,03	86	1,5±0,04	4,0
3	1,7±0,05	85	2,1±0,05	4,1
6	2,0±0,05	78	2,5±0,05	7,5
12	2,1±0,06	95	2,2±0,02	1,0
18	2,0±0,05	94	2,1±0,05	1,4
24	2,1±0,06	100	2,1±0,82	0,0

И так, для пополнения питательных веществ в организме пчел необходимо учитывать запасы белкового корма в гнезде на уровне 2-3 сот с пергой.

УДК 636.7.09:616.993:616-08

Коврига К. С., студент IV курсу відділення «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Федянович А. М., викладач ветеринарних дисциплін, Новомосковський коледж Дніпровського державного аграрно-економічного університету, м. Новомосковськ, Дніпропетровська область, Україна

СИМПТОМАТИКА, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ АБЕЗИОЗУ СОБАК

Бабезіоз – це інвазійна трансмісивна хвороба собак, що досить швидко поширюється територією України, тому тема дослідження цієї хвороби є досить актуальною в теперішній час.

Дослідження проводилися на території відділення ветеринарної медицини у Новомосковському коледжі ДДАЕУ та у ветеринарних клініках міст Новомосковськ, Павлоград, Дніпро, Запоріжжя та Новомосковського району (Орлівщина, Знаменівка, Піщанка, Черкаське). Дослідження проводилися протягом останніх двох років. Під час дослідження було задіяно більше 500 собак, хворих на бабезіоз.

Симптоми, які найчастіше зустрічалися у собак під час дослідження були наступні: підвищення температури тіла до 41-42°C на протязі 2-3 днів. Апатія, в'ялість, відсутність апетиту, тяжке часте дихання. Слизові оболочки ротової порожнини та очей спочатку гіперемійовані, а потім стають анемічними з іктеричним відтінком. В тяжких випадках зуби також стають жовтяничними. Пульс

слабкий, ниткоподібний (до 36-48 уд/хв). На 2-5 добу з'являється гемоглобінурія. Хода стає важкою, особливо слабкішають задні кінцівки, з послідуєчим парезом та паралічом. Розвивається атонія кишківника. Вказані ознаки реєструвалися протягом 3-7 днів. Потім температура знижується до субнормальної (36-35°C), і хвороба, як правило, закінчується летально.

Основний метод діагностики бабезіозу є мікроскопічне дослідження периферичної капілярної крові, хоча досить часто його застосовували для підтвердження діагнозу після виявлення основних симптомів з урахуванням анамнезу та епізоотичних даних. Цей метод дослідження заключається в наступному. Кров береться з вуха з периферичних судин латеральної поверхні вухної раковини. Операційне поле обробляється 70% етиловим спиртом, скальпелем робиться невеликий надріз шкіри до появи краплі крові. Краплю крові знімаємо одним з країв знежиреного сухого предметного скла. Друге предметне скло підводимо до краплі крові під кутом 45о, крапля розтікається під впливом сил капілярності між стеклами у вигляді тонкої смужки. Одним рухом плавно просуваємо скло, яким робиться мазок у напрямку від краплі. Кров розтікається у вигляді дуже тонкого мазку, в якому еритроцити розташовуються в один шар. Отриманий мазок висушуємо на повітрі 2-3 хвилини, потім фіксуємо метиловим спиртом. Мазок фарбуємо методом Романовського-Гімза 15-20 хвилин. Змиваємо фарбу проточною холодною водою, висушуємо на повітрі. Мазок переглядаємо під великим збільшенням з використанням масляної імерсії і виявляємо бабезії грушоподібної форми.

Лікування проводили комплексне, яке було направлене на знищення самого збудника хвороби та на зняття інтоксикації і підтримки життєдіяльності організму. З протипротозойних препаратів, які є на території України використовували Азідін та Піростоп. Під час дослідження було встановлено, що Азідін та Пірогард досить сильно діють токсично на тварин, іноді навіть викликаючи смерть. Найм'якше з перерахованих препаратів діяв Піростоп. Але й для послаблення стресової дії на організм після загибелі піроплазми та зараженої клітини (еритроцита), попередньо за 15-20 хвилин використовували нестероїдні протизапальні препарати (Дексаметазон, Преднізолон). Для зняття інтоксикації організму використовували внутрішньовенні введення лікарських засобів. До інфузій (фізрозчин, Рінгера-Лока, глюкоза) у більшості випадків добавляли Дуфалайт, Катозал, Гамавіт. З гепатопротекторів використовували Тіопротектін або Тіатріазолін, Катозал, Есенцеале, Гепавікель, які в подальшому заміняли на таблетки Тіопротектін, Карсіл або Дарсіл. Рекомендували використовувати дієтичні корми.

Під час проведеного дослідження було виявлено та проаналізовано більшість симптомів проявлення хвороби бабезіоз, а також встановлено певну схему в лікуванні цієї хвороби з підбором препаратів.